

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Ve vlastní šťávě

Policie prověřuje, zda poskytnutí státní dotace protikorupční organizaci bylo v souladu se zákonem

Protikorupční organizace Transparency International čelí nářčení, že se zpronevěřila základním hodnotám, které hlásá. „Přijmeme jen takové finanční příspěvky, které neohroží naši schopnost vyjadřovat se k tématům (problémům) svobodně, svědomitě a objektivně...“ píše se mimo jiné v jím etickém kodexu. A právě do této nezáviděníhodné situace se nyní dostala. Proklamovaná nezávislost na státní moci je tatam. Představitelé české pobočky všeobecně respektované mezinárodní organizace jsou zváni na policii, aby vysvětlili, jak v roce 2001 naložili s třicetimilionovou dotací, kterou jim za velmi nestandardních okolností poskytlo ministerstvo financí.

Vedení pražské filiálky je celou záležitostí natolik vyvedeno z míry, že se o problému odmítlo bavit, ač samo obvykle prosazuje naprostou transparentnost veřejného života. „Dokud nebudu vědět, kdo za tím vším je, k ničemu se vyjadřovat nebudu,“ opakovaně sdělila 23. března týdeníku EURO výkonná ředitelka Adriana Krnáčová. Podle jejího názoru má trestní oznámení, které bylo na Transparency International loni v prosinci podáno, jednoznačně politické pozadí. Krnáčová trvá na tom, že jejich financování je v naprostém pořádku a nepocituje potřebu v této věci cokoli veřejně vysvětlovat. „Vy nás o ničím přesvědčovat nemusíte a já vás také o ničím přesvědčovat nebudu,“ reagovala podrážděně.

Celosvětový summit. Vše začalo tím, že se Transparency International ČR před časem rozhodla v Praze uspořádat celosvětovou protikorupční konferenci. Velkolepá akce byla naplánována na 7. až 11. října 2001. V té době českou pobočku ještě nevedla Krnáčová, přestože v organizaci již působila, ale Michal Burian. Výkonné radě a organizačnímu výboru konference šéfovala tehdejší předsedkyně Českého statistického úřadu Marie Bohatá (dnes místopředsedkyně Eurostatu). Celosvětové slety antikorupčních se konají již od roku 1983, a to v dvouletých cyklech, pražská konference byla desátou v pořadí. Nad konferencí převzal záštitu tehdejší premiér Miloš Zeman. Jeho sociálnědemokratický kabinet také odsouhlasil, že „summit“ podpoří nejen morálně, ale i finančně, formou překlenovací půjčky. To je třeba zdůraznit, kabinet neschválil žádnou dotaci. Návrh předložil ministr Karel Březina, šéf úřadu vlády. „Ano, vzpomínám si na to. Ono se tehdy diskutovalo, kdo by to vlastně měl navrhnout, nakonec jsem to byl já. Také si vybavuji, že se za to velmi zasazoval místopředseda vlády Pavel Rychetský,“ říká dnes Březina.

Otázkou je, jak je možné, že celý právní aparát úřadu vlády i šéf legislativní rady vlády Rychetský (dnes předseda Ústavního soudu) nevěděli, že schválili něco, co bylo v příkrém rozporu s rozpočtovými pravidly. Není totiž možné, aby Transparency International jakožto občanské sdružení dostala ze státního rozpočtu návratnou finanční výpomoc či půjčku. Když to následně zjistilo ministerstvo financí, tehdy šéfované Pavlem Mertlíkem, rozhodlo, že místo půjčky poskytnou na pořádání konference neinvestiční dotaci. Drobná změna, asi jako kdyby hypoteční banka odmítla žadateli poskytnout úvěr na stavbu domu a dopisem mu sdělila, že mu peníze daruje. Příslušné rozhodnutí bylo vydáno 29. března 2001 na úrovni náměstka ministra financí Eduarda Janoty a podepsáno v zastoupení bývalým ředitelem odboru dvanáct Rudolfem Prokopem. Je podivné, že k revokaci původního vládního usnesení hovořícího o půjčce nikdy nedošlo ani o to nikdo nepožádal, alespoň o tom chybí jakýkoliv záznam. „Vidíte, to já vůbec nevím, že z toho udělali dotaci,“ diví se po letech předkladatel Karel Březina.

Hodování za státní peníze. A tak za peníze českých daňových poplatníků 1200 bojovníků s úplatkářstvím ze 150 zemí světa v Praze nejen rokovalo, ale též jedlo, pilo, hodovalo. Zhruba dva miliony korun z přidělené dotace spolykalo slavnostní zahájení na

JSME NOVÝ SUBJEKT. Adriana Krnáčová připoustí, že Transparency International – Česká republika dnes nedisponuje všemi doklady, které se týkají konání mezinárodní protikorupční konference v roce 2001, ovšem podotýká, že kongresové služby jim dodávala firma Guarant Ltd., a navíc jejich nynější obecně prospěšná společnost není právním nástupcem původního občanského sdružení.

Kam šly státní peníze

Vyučtování 10. mezinárodní protikorupční konference

VÝDAJOVÁ POLOŽKA	PŘEDPOKLÁDANÉ VÝDAJE SOUHRNNÉHO ROZPOČTU (v Kč)	ČERPÁNÍ DOTACE (v Kč)	VÝDAJOVÁ POLOŽKA	PŘEDPOKLÁDANÉ VÝDAJE SOUHRNNÉHO ROZPOČTU (v Kč)	ČERPÁNÍ DOTACE (v Kč)
Průběžná registrace účastníků, organizace ubytování	214 000	-	Program konference, sborník, CD-ROM	797 110	600 005
Náklady na reklamu a prezentaci konference	900 000	69 367	Výroba propagačních předmětů	565 500	-
Pronájem a služby v Kongresovém centru Praha	3 786 639	5 800 955	Slavnostní zahájení na Pražském hradě (1300 hostů)	2 411 111	538 650
Pronájem techniky	2 494 830	3 004 039	Společenský večer na Žofíně (1500 hostů)	2 421 060	430 772
Občerstvení	2 728 500	-	Společenský večer v Obecním domě (1500 hostů)	3 264 541	860 847
Překlady a tlumočení	2 741 808	225 644	Art program	4 000 000	-
Doprava	546 080	1 024 235	Kreativní workshopy	650 000	622 800
Hostesky	400 000	-	Studentské fórum	1 115 000	984 996
Registrace a informační servis	159 108	497 872	Lidské zdroje (včetně odvodů)	5 900 000	-
VIP servis	250 290	136 992	Náklady na služby spojené s konferencí	3 490 000	1 237 464
Zázemí a služby pro řečníky a panelisty (včetně VIP salonku)	61 156	-	Výkonný tým konference - Berlín	5 500 000	-
Dekorace	49 376	-	Konferenční agentura	1 379 600	1 230 736
Vydávání denního zpravodaje	108 750	29 925	Ostatní náklady	1 000 000	314 926
Tiskové středisko a náklady na organizaci tiskových konferencí	121 466	623 479	Rezerva	5 000 000	-
Ostraha a zajištění bezpečnosti	50 820	187 330	VÝDAJE CELKEM	52 460 565	18 827 102
Poštovné	300 000	406 062	PŘIJATÁ DOTACE	-	30 000 000
Business centrum	53 820	-	K VRÁCENÍ	-	11 172 897

Pozn.: Tabulka obdržela v prosinci 2005 sdružení Občané za svá práva na vyřazení z ministerstva financí

tárka mu tehdy řekla, že tam z vedení „není ani noha, všichni jsou na výjezdním zasedání v Hongkongu“. Tím se Moravec začal utvrzovat v názoru, že Transparency si z boje proti korupci dělá soukromý byznys. „V listopadu 2005 byl v Parlamentu seminář s názvem Krize důvěry v politiku a její důsledky pro parlamentní demokracii. Organizovala to paní Krnáčová s tehdejší šéfem sněmovny Lubomírem Zaorálkem. Když jsme se přihlásili o slovo, Krnáčová nás okřikla a doslova prohlásila: Zakazují vám říkat názor, můžete pouze položit otázku. Takhle se jedná s lidmi na parlamentní půdě?“ nemůže zase Krnáčové zapomenout Berka.

Trestní oznámení kvůli protikorupční konferenci však nepodal Berka s Moravcem pod hlavičkou Občanů za svá práva, ale v rámci Strany občanské sebeobrany (SOS), kde oba nyní působí. Oznámení oficiálně podepsal předseda strany Bohumil Vejtaša (někdejší zastupitel za ČSSD na Praze 1). Berka s kolegou Moravcem si totiž myslí, že celá záležitost již zasahuje do české politiky, a proto je dobré se také zaštitit politickým subjektem. K podání oznámení se v prosinci loňského roku rozhodli poté, co na jejich upozornění ve věci nejasného financování Transparency nijak nereagovalo Langerovo ministerstvo vnitra.

V rámci trestního oznámení vyjadřuje SOS podezření ze spáchání trestného činu podvodu, případně porušování povinností při správě cizího majetku, a současně z porušení zákona o roz-

PODALI TRESTNÍ OZNÁMENÍ. Neparlamentní Strana občanské sebeobrany vyslovila podezření, že česká pobočka Transparency International spáchala finanční podvod. Zleva předseda Bohumil Vejtaša, Karel Berka a Aleš Moravec.

počtových pravidlech. Oznamovatelé tvrdí, že stát přišel při konferenci minimálně o patnáct milionů korun. Upozorňují též na skutečnost, že v roce 2004 bylo rozhodnuto o likvidaci občanského sdružení Transparency International – Česká republika a o založení zcela nové obecně prospěšné společnosti se stejným názvem, která však není právním nástupcem původní organizace. Podle názoru Berky, Moravce i Vejtasy byl tento krok učiněn jenom proto, aby mohla být zlikvidovaná veškerá dokumentace k pořádání protikorupční konference a zamlžena osobní odpovědnost. „O tom, že chybějí doklady, mi není nic známo. Poskytnutou dotaci naše organizace řádně vyúčtovala a nevyužité prostředky vrátila ministerstvu financí, které správnost vyúčtování potvrdilo. Vše bylo zdokumentováno,“ uvedla pro týdeník EURO bývalá předsedkyně výkonné rady Marie Bohatá. Týdeník EURO žádal i ministerstvo financí, aby sdělilo, zda skutečně obdrželo veškeré doklady a zda přidělení dotace bylo v souladu se zákonem, ale do uzávěrky tohoto čísla oficiální reakci nezískalo.

Kdo za tím je? Berka s Moravcem tvrdí, že financování i činnost Transparency International je netransparentní. „Třeba německá pobočka na rozdíl od české zveřejňuje nejen jména dárců, ale i výše jejich příspěvků. Nevíme také, podle jakého klíče se vybírají subjekty, na které se tato organizace ve své kontrolní práci zaměřuje. Vnucuje se dokonce otázka, zda by toto nemohlo být předmětem vydráždění. Zajímavé je i to, jak se sestavují ony tolik citované žebříčky zemí dle indexu vnímání korupce. Dělá to jistý profesor Johann Graf Lambsdorff na univerzitě v bavorském Pasově, přičemž vůbec netušíme, podle jaké metodiky a za čí peníze,“ uvádí Karel Berka. V neposlední řadě jim prý vadí, že česká pobočka je řízena ze zahraničí, ale přitom částečně financována z domácích veřejných rozpočtů. Naráží tím na skutečnost, že zřejmě nejštědřejším podporovatelem jejích projektů je Open Society Fund miliardáře a filantropa George Sorose, do jehož pražské nadační filialky v minulých letech tekly i desítky milionů ze zdrojů Fondu národního majetku. Z Nadačního investičního fondu, kam šla část výtěžku z privatizace, obdržel Open Society Fund Praha v letech 1999 až 2004 sedmdesát milionů korun. Dlužno ale podotknout, že desítky milionů z FNM čerpala i celá řada dalších nadací.

Výkonná ředitelka Adriana Krnáčová je toho názoru, že trestní oznámení má jediný cíl – zdiskreditovat jejich organizaci. Domnívá se, že za oznámením mohou být i jiné politické síly než pouze neparlamentní Strana občanské sebeobrany. Přestože ale původně důrazně odmítala k věci poskytnout jakékoli informace, minulou středu týdeníku EURO sdělila, že jí k tomu správní rada poskytla souhlas. Vyjádřit by se měla tento týden.

JIRÍ PŠENÍČKA (jiri.psenicka@euro.cz)

Pražském hradě za účasti 1300 hostů a dva společenské večery – jeden na Žofíně, druhý v Obecním domě, kterých se zúčastnilo 1500 lidí (viz tabulku Kam šly státní peníze). Státní peníze šly ale především na pronájem a služby v Kongresovém centru Praha, na pronájem techniky, ale také na zaplacení konferenční agentury, na dopravu, provoz tiskového střediska, ostrahu objektů, na VIP servis a tak dále. Stálo by za vysvětlení, proč některé nákladové položky vysoce překročily plánované výdaje, ač účastníků konference bylo nakonec méně, než se předpokládalo. Celý průběh byl totiž negativně ovlivněn teroristickými útoky v USA, k nimž došlo o měsíc dříve. Podle prvotních informací asi čtvrtina pozvaných vůbec nepřicestovala. Tato skutečnost prý také výrazně ovlivnila celkový hospodářský výsledek konference.

To, že islamističtí fanatci zaútočí na newyorská dvojčata, ovšem nemohli organizátoři ještě na počátku roku 2001 tušit. Z jakých peněz by byla konference hrazena v případě, že by český stát poskytl jen půjčku? Na financování se formou registračních poplatků měli podílet i sami účastníci, dále partneři konference a donátoři. Kdo kolik nakonec dal, nevíme.

Vyúčtování za rok a půl. Nižší počet hostů údajně vedl k tomu, že finanční podmínky konání konference se změnila. V únoru 2002 organizátoři do státního rozpočtu vrátili částku 11 172 897 korun. Ovšem v té době ještě stále nebyly známy celkové náklady akce. Bylo to zdůvodněno tím, že dodavatel kongresových služeb, firma Guarant Ltd. (dnes nese jméno Guarant International), nepředložil v řádném termínu závěrečné vyúčtování. Toto vyúčtování bylo provedeno až o několik měsíců později. Dle dostupných informací v květnu 2002 v rámci auditu účetní závěrky za rok 2001 vyslovila auditorka Ami Haplová vážné výhrady k účetnictví Transparency právě v souvislosti s konferencí. Následně byla závěrka podrobena „rekonstrukci“ a k té inovované auditorka uvedla, že by mělo být do státního rozpočtu vráceno

Antikorupčníci za státní peníze jedli, pili, hodovali

dalších 6,8 milionu korun. K tomu však opět nedošlo, což vedlo i ke zkreslení účetnictví za rok 2002 (zvýšení vlastního jmění organizace a ovlivnění výše vykazovaných finančních prostředků na konci kalendářního roku). I audit účetní závěrky za rok 2002 byl proto ukončen s výhradou. Doslovný výrok Haplové zní, že použití dotace nebylo „v souladu s platnými právními předpisy pro státní dotace poskytované Ministerstvem financí ČR“.

Až 7. dubna roku 2003, rok a půl po konferenci, oznámila výkonná ředitelka Krnáčová ministerstvu financí dopisem, že bylo provedeno konečné vyúčtování. Dříve to údajně nešlo, protože nebyly vyřešeny všechny účetní případy. Auditor sice stanovil přebytek z dotace na 6,8 milionu korun, ale jelikož bylo rozhodnuto, že 103 účastníkům, kteří se pražské konference kvůli teroristickým hrozbám nezúčastnili, bude třicetitisícový účastnický poplatek vrácen, ze státní dotace bylo na tento účel vynaloženo dalších téměř 3,5 milionu korun. Transparency tedy zhylo ze státních peněz necelých 3,4 milionu, které dodatečně do státní kasy skutečně vrátila. Z původní třicetimilionové injekce tak stát dostal zpět celkem zhruba polovinu.

Nenechala nás mluvit. O celou záležitost se již v únoru 2004 začalo zajímat sdružení Občané za svá práva. Konkrétně předseda Karel Berka (někdejší šéf Úřadu pro státní informační systém a též bývalý pražský zastupitel za ČSSD) s místopředsedou Alešem Moravcem, kteří požádali ministerstvo financí o poskytnutí informací. Jde o ty samé lidi, kteří iniciovali například trestní oznámení na ministra Vladimíra Mlynáře v kauze Testcom servis. Oba aktéři nepopírají, že na Transparency mají osobní „pířku“, protože prý s touto organizací udělali dvě neblahé zkušenosti. Moravec prý už v květnu 2003 navštívil kancelář Transparency, aby poznal její činnost, případně navázal spolupráci, a sekre-

V nemovitostech jsou peníze!

Využijte novou příležitost a investujte s 1. nemovitostním fondem v České republice!

PLACENA INZERCE

**ČESKÁ
SPORITELNA**
Jsme Vám blíž.

Jako zkušený odborník na poli investování jistě víte, že vložit své peníze do nemovitostí se vyplácí. Proto Vám nyní nabízíme exkluzivní šanci stát se podílníkem ČS nemovitostního fondu, který investuje do komerčních a rezidenčních nemovitostí. Můžete se tak účastnit rozvoje tohoto trhu a podílet se na příjmech z pronájmu. Tak co říkáte, nepostavíte své bohatství na chytré investici nové doby?

Úplný název fondu a další informace jsou uvedeny ve statutu. Hodnota investované částky a příjem z ní mohou kolísat, a tudíž není zaručena návratnost původně investované částky. Správcem ČS nemovitostního fondu je REICO investiční společnost České spořitelny, která podléhá dohledu ČNB. Více informací Vám rádi poskytneme ve všech pobočkách České spořitelny.